12.09.2013 г. / 20:49:21

Вяра

23.06 по еретическия, †10 юни по православния календар - Св. Васиан, епископ Лодийски. Св. свещеномъченик Тимотей, епископ Пруски. Св. мъченици Александър и Антонина. Св. преподобни Теофан

В памет на свети свещеномъченик Тимотей, епископ Пруски († ок. 361-363 гг.)

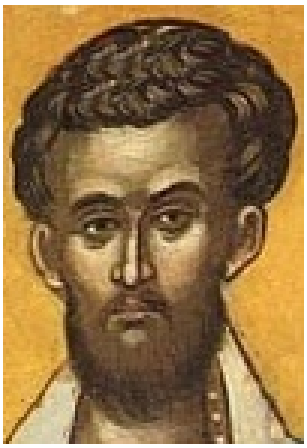

В град Пруса, който се намирал между Витиния, Фригия и Лидия, близо до Олимпийската планина, епископ бил свети Тимотей, който заради чистотата на своя живот и светостта си получил от Бога дара на чудотворството. Веднъж той умъртвил грамадна змия, която се била поселила в една пещера, обградена с кипарисови дървета, и причинявала големи беди на хората и животните. Тази змия светият умъртвил, като хвърлил в нейната паст покрова, с който на божествения Престол се покрива осветеният хляб (Агнеца). Друг път той изцелил един цар, на име Арита, който страдал от тежка болест, и вече бил близо до смъртта.

По същия начин той възвърнал към живота и една царица и я обърнал от мрака на идолослужението към светлината на истинската вяра. Освен това свети Тимотей, чрез даруваната му от Бога благодат изцелявал различни болести и извършил, със силата Христова, и много други чудеса. Със своята проповед той просветил цялото си паство и обърнал много невярващи към Христа. А когато на римския престол се възкачил Юлиан, който се отрекъл от Христа, започнал да се

покланя на идолите и повдигнал жестоко гонение срещу Църквата Божия, свети Тимотей още по-ревностно започнал да се труди в проповядването на Божието слово, укрепявайки вярващите и изобличавайки езичниците в тяхното заблуждение. Като узнал за светията, нечестивият император заповядал да го заловят и да го доведат при него, а после го хвърлил в тъмница.

Тук при светията се стичало множество народ, на който той проповядвал за Христа, истинския Бог. Донесли на Юлиан, че християнският епископ, който е затворен в тъмницата, учи на своята вяра идващите при него хора. Тогава Юлиан изпратил да му кажат, че му забранява да проповядва за името на Иисуса Христа. Но свети Тимотей не се подчинил на разпореждането на нечестивия и беззаконен цар и без страх продължавал да върши това, което му подобавало като на християнски епископ - да поучава и да проповядва на народа. А когато император Юлиан отново узнал, че свети Тимотей безстрашно продължавал да проповядва за Христа, се разгневил и изпратил при него палач, за да отсече главата на светията в тъмницата. След блажената кончина на свещеномъченика, вярващите взели неговото свето тяло и го погребали с чест. От неговите мощи се подавали множество чудесни изцеления, за слава на Христа, нашия Бог.

В памет на преподобни Теофан († 369 г.)

Родителите на свети Теофан били езичници. Когато той достигнал юношеска възраст, се съчетал в брак с една девица, но тя скоро умряла. А Теофан повярвал в Христа и се кръстил. След това, като оставил всичко, той се затворил в една колиба близо до града и живял там дълго време, като поучавал идващите при него да пазят Божиите заповеди и да водят целомъдрен живот. Като узнал за една блудница, че тя чрез

красотата си е погубила мнозина, свети Теофан излязъл от доброволния си затвор и като се облякъл в светли дрехи, измолил от баща си девет литри злато, давайки вид, че желае да вземе за себе си тази жена.

После той отишъл при блудницата, дал златото и след като я убедил да промени живота си, я кръстил. След това свети Теофан направил близо до своята колиба друга, подобна на нея, и затворил там споменатата жена. И направил жилище на Светия Дух тази, която по-рано била жилище на греха; а златото раздал на бедните. Те двамата угодили на Господа и в един и същи ден се преселили в небесните обители.

Житие на светия наш отец Васиан, епископ Лодийски († 409 г.)

Да се описва животът на светиите, мъжествено борили се, при Божието съдействие, срещу плътските похоти, и да се предава паметта за тях на следващите поколения е полезно по две причини. Първо, като споменаваме мъжествените подвизи на светиите, ние вярваме, че и светиите ни споменават пред Бога; и второ, описвайки подвизите и мъжеството им, ние подбуждаме и себе си, и другите да им подражаваме. Като имаме предвид това, ще се постараем с помощта на Божия угодник да опишем накратко живота и подвизите на свети Васиан, Лодийски епископ и изповедник, заради които той се удостоил да бъде причастник на небесното Царство.

Този свят мъж от най-ранните си години бил старец, не по броя на годините си, но по разум и добронравие. Неговият баща Сергий, управител на Сиракузката област, се придържал

към елинското нечестие. Той изпратил своя син в Рим, за да изучи езическата философия, та да може да стане приемник на длъжността на своя баща и да бъде изкусен управител на гражданите. По природа мъдър и разсъдителен, Васиан започнал прилежно да изучава философията и преуспял в обучението. В това време той чул за Христовото име и за живота на християните и тогава с цялото си сърце поискал да замени елинската философия с християнското душеспасително любомъдрие. Поради това започнал да размисля: на кого от слугите на своя баща би могъл да открие тайната на сърцето си.

Господ, като не желаел задълго да отделя Своя воин от предназначения му път, на три пъти, чрез видение насън, известил един благочестив презвитер за желанието и намерението на младия Васиан да стане християнин. Като се събудил от съня, презвитерът обходил всички училища в град Рим, стараейки се да намери юношата, когото Господ му посочил в сънното видение. Накрая, след дълго търсене, с Божията помощ, той го намерил и го попитал: откъде е родом, кои са родителите му и защо живее в Рим.

Презвитерът се удивил на мъдрите и разсъдителни отговори на младия Васиан, който разказал подробно всичко за себе си. Тогава той разбрал, че този е юношата, когото търси.

Като любящ баща, презвитерът прегърнал юношата и го целунал. След това го взел със себе си в своя дом, където му разказал за видението, което му изпратил Бог. Тогава и двамата прославили Бога. После Васиан паднал в нозете на презвитера и започнал да го умолява по-скоро да го направи християнин. Презвитерът преди всичко започнал да учи юношата на истините на светата вяра и му обяснил тайнството на християнския закон. Юношата, слушайки това учение, се умилявал и се разпалвал от любов към Христа. След това

презвитерът го огласил и го научил как трябва да се държи по време на светото Кръщение. Оттогава Васиан често започнал да идва при честния презвитер, заедно с един свой слуга, който му бил верен във всичко, поучавайки се в християнското любомъдрие от боговдъхновените уста на своя духовен учител.

След оглашението Васиан започнал да води суров живот: през деня постел и се молел, а през нощта пребивавал или в молитва, или четял книги, като се предавал на сън само за малко време. От предлаганата му храна той вкусвал само третата част, а останалите две раздавал на бедните.

Изминало достатъчно много време и настъпил часът на Васиановото Кръщение. Васиан, придружен от верния си слуга, отишъл в дома на презвитера, където и било извършено светото Кръщение. Когато Васиан, според обичайния чин на тайнството, влязъл в светия купел, видял един юноша, прекрасен по лице, който сияел като слънце. Този юноша прислужвал при извършването на Кръщението и държал дрехата, в която трябвало да се облече новопокръстеният, след като излезе от купела. Блаженият Васиан дръзнал да го попита:

- Кой си ти и откъде си?

- Аз отдавна съм изпратен при тебе - отговорил юношата, - за да ти помогна да изпълниш твоето свято намерение и за да прогоня надалече всичко противно на него.

Като казал това, юношата станал невидим. След като си отишъл, стаята се изпълнила с дивно благоухание, което се усещало в продължение на половин час, така че на всички, които били там, им се струвало, че се намират не на земята, а на небето.

След светото Кръщение Васиан започнал да води още по-

строг живот, умъртвявайки своето младо тяло и подчинявайки го на духа. Наставниците и слугите, на които управителят Сергий наредил да пазят Васиан като зеницата на окото си, като не знаели за Васиановата тайна, много се учудвали и дори започнали да се безпокоят, като виждали неговото необикновено въздържание. Те недоумявали защо приема толкова малко храна и питие, защо прекарва нощите без сън, защо лицето му бледнее, а тялото му се изтощава? Виждайки всичко това, те се питали един друг с недоумение:

- Защо изнурява така себе си нашият господар?

А най-старшият слуга, верен на свети Васиан и знаещ неговата тайна, им казвал:

- Не се учудвайте на това, тъй като философското учение може да бъде постигнато само от такива ученици, които са презрели всички страсти и се задоволяват само с това, което е необходимо за поддържането на живота. Поради това знайте, че нашият господар, желаейки да изучи най-високото любомъдрие, възлага върху себе си такова въздържание и бодърстване.

Но слугите не се задоволявали с този отговор. При това те си спомнили, че Васиан още като бил младенец понякога изписвал върху пясъка знака на кръста или правел от слама подобия на кръста, заради което неговата дойка често се гневяла. Накрая, след различни издирвания, като следели къде ходи Васиан, слугите започнали да се досещат, че техният господар е приел християнската вяра и води живот, съобразен с християнското учение. От това те изпаднали в немалко смущение и страх, тъй като се боели от гнева на Васиановия баща Сергий. Окончателно се уверили в това, че Васиан е християнин, от следния случай:

Веднъж, след нощното бдение и усилия, блаженият юноша,

като се уморил, дълбоко заспал. По време на съня си той започнал да произнася думи на молитва, като призовавал Единия Бог в Троица и Го молел да го насочи към пътя на славата, обещана на всички, които Го обичат. След като молитвата свършила, се чул глас свише:

- Радвай се и се весели, най-верни воине Христов, Васиане! Твоята молитва е приета от Бога и за теб е приготвено добро място на небето.

След този случай слугите окончателно се убедили, че Васиан е християнин. Затова, тайно, един след друг, те заминали обратно за Сиракуза при своя господар - управителя Сергий, донасяйки му неприятната за него вест. Те известили управителя, че неговият син, Васиан, е приел християнската вяра.

Сергий, който бил идолопоклонник, силно се опечалил и започнал да размисля как да отвърне своя син от християнството: с ласки или със заплахи.

Така, малко по малко от Васиан си отишли всички слуги. Останал само старият и верен слуга, който също бил християнин. На мястото на отишлите си, бащата на Васиан пожелал да изпрати нови слуги, за да доведат Васиан при него.

По това време се случило Васиан да влезе през нощта, по трета стража, в църквата на свети евангелист Иоан Богослов. Тук, молейки се по обичая си, той видял един честен мъж, украсен със старините си, който му казал следното:

- Знай, верни изповеднико Христов, че ти трябва, заедно със своя верен слуга, да заминеш оттук за град Равена, защото твоят баща, който те е родил по плът, има намерение да възпрепятства спасението на душата ти. Бягай оттук, та да не

би да те отвърне от правия път. Милостивият Бог, Който не оставя Своите раби, изпрати мен, Своя апостол, за да ти възвестя това, та пратениците на твоя баща, като те намерят тук, да не ти попречат да избягаш.

След тия думи свети Иоан Богослов станал невидим.

Блаженият Васиан, като се зарадвал много в сърцето си на явяването на апостола, започнал усърдно да прави поклони пред Бога, като Му се молел да не го оставя без Своята помощ. След като се помолил, Васиан разказал на своя слуга всичко, което видял и чул във видението. На следващото утро те раздали своите вещи на бедните и като приели благословение от своя духовен отец Гордиан, вечерта излезли от Рим и се отправили за Равена.

След като пътували няколко дни, Васиан видял една кошута, с две еленчета, които били преследвани от ловци и вече губели сили и изнемогвали. Ловците почти настигали елените. Светият се съжалил над кошутата и над нейните малки и ѝ казал:

- В името на нашия Господ Иисус Христос, заповядвам ти да дойдеш при мен, без да се страхуваш!

Кошутата сякаш разбрала думите, без боязън се приближила до светията заедно със своите малки. Васиан започнал да я гали с ръката си, все едно че тя била животно, което отдавна е привикнало с него. А кошутата ближела нозете му.

Когато ловците, които я преследвали, като видели, че кошутата стои кротко край пътника и той я гали, много се учудили, недоумявайки как толкова скоро е могла да се опитоми. Един от ловците, който бил злонравен и жесток, казал на своите другари:

- Безумци! Защо се бавим и не взимаме своята плячка?

Като казал това, той се спуснал да хване кошутата.

- Не аз, а Всевишният Бог ти заповядва - казал свети Васиан на ловеца, - не прави никакво зло на това диво животно, нито на неговите малки!

Ловецът с гняв и дързост се осмелил да отблъсне ръката на Божия угодник; но веднага, заради тази своя дързост бил нападнат от бяс, който започнал силно да го мъчи. Търпейки жестоки мъки, той паднал на земята, започнал да крещи и страшно да стене, изпускайки пяна, и като се вцепенил, станал като мъртъв. Тогава останалите ловци се ужасили и затреперили от страх, и като паднали в нозете на светията, със сълзи започнали да го умоляват да им прости, боейки се да не би и тях да ги сполети подобна участ. Васиан им наредил да се отдалечат от това място, а сам той се простерял кръстообразно за молитва и като обърнал целия си ум към Бога, започнал да се моли със следните думи:

- Боже, предивни Създателю на всичко! Милосърдни Боже, Спасителю на падналия човешки род, Който се радваш не на погибелта на мъртвите, но на спасението на живите! Прости на лежащия в беда, който поради неведение съгреши и прогневи Твоята благост!

С такива и подобни умилителни думи се молел светият. След като свършил молитвата си, той се приближил до лежащия на земята човек, хванал го за дясната ръка и казал на влезлия в него бяс:

- Дяволе! Този, Който от небесната висота те свали в бездната, ти заповядва веднага да оставиш Божия образ и да отидеш в приготвения за тебе тартар, където ще се мъчиш во веки!

Светият още не успял да довърши думите си, когато демонът

излязъл от човека, когото, макар и за кратко време, измъчил така жестоко, че той почти бил близо до смъртта. Ловецът започнал да идва на себе си, но не виждал нищо и лежал неподвижно на земята.

Светият отново започнал да се моли на Бога и след като свършил молитвата си, осенил с кръстния знак очите на ловеца и той започнал отново да вижда. След това Васиан го оградил целия с кръстното знамение и му наредил да стане. Ловецът станал, напълно здрав, все едно че не бил претърпял никаква вреда.

Стоящите в далечината ловци с трепет гледали това чудно събитие. После се приближили към светията и му се поклонили. Заедно с тях се поклонил и изцеленият, който го молел за прошка и му благодарял за своето изцеление. След това се разделили: ловците се прибрали по домовете си, кошутата и нейните малки били оставени на свобода, а Васиан и слугата продължили пътя си.

Когато пристигнали в град Равена, Васиан отишъл при епископа Урс, който бил негов сродник. Епископът, като видял своя роднина, много се зарадвал, и особено когато узнал, че той вярва в Христа и че заради любовта към Христа е презрял всичко и е тръгнал да странства. По желание на Васиан, епископът го завел на едно спокойно място вън от града, близо до църквата на свети свещеномъченик Аполинарий, първия епископ на град Равена, който бил ръкоположен от светия първовърховен апостол Петър и който пострадал за Христовото име при царуването на Веспасиан. До тази църква се намерило много удобно за Васиан място. Тук, пребивавайки в уединение, отхвърляйки света и всичко светско, можел усърдно да служи на Бога, подвизавайки се в пост и молитва.

Господ скоро прославил Своя раб. Той му дарувал чудотворната благодат да изцелява телесните болести с

молитва и душевните недъзи с боговдъхновените си поучения. За всичко това бил уважаван, прославян и обичан от всички живеещи наоколо.

В това време дошла заповед от цар Валентиниан до управителя на град Равена и до всички жители на града да предадат на смърт градския съдия Витимний. А това се случило, защото някои клеветници набедили Витимний пред царя, обвинявайки го в извършването на големи престъпления. Витимний бил вързан и доведен до мястото, където трябвало да бъде обезглавен. Той си спомнил за свети Васиан и тихо казал:

- Рабе Божий, Васиане! По благодатта, която ти е дарувана от Бога, бъди ми помощник!

Тук присъствал сам управителят на града, както и голямо множество хора, които желаели да видят смъртта на Витимний. Витимний вече навеждал шията си, а палачът вдигнал меча, за да изпълни присъдата. В този момент станало нещо неочаквано. Мечът отхвръкнал от ръцете на палача и паднал далече. Палачът отново го взел и като го стиснал още по-здраво, го вдигнал, за да обезглави Витимний, но веднага щом замахнал, мечът отново се изтръгнал от ръцете му и паднал надалече. Палачът пак взел меча, но отново се случило същото. Всички били поразени от това чудо. Управителят на града, мислейки, че палачът щади осъдения заради някаква, обещана му от него, награда, отстранил този палач и наредил на друг да обезглави Витимний. Но и с другия се случило същото: мечът три пъти бил изтръгван от невидима сила от ръцете му и падал надалеч. Накрая управителят, като се изпълнил с удивление и страх от станалото, заповядал да отведат осъдения; - още повече, че и народът искал Витимний да бъде освободен, тъй като Божията сила го защитавала от смъртта.

Затворили Витимний в тъмницата и изпратили писмо до царя, в което го известявали, че двама палачи не могли да го обезглавят. В отговор на това известие, от царя дошло милостиво нареждане да освободят Витимний от смъртното наказание и да опростят вината му.

Витимний не скривал, а напротив, говорел за своя, по Бога, застъпник - свети Васиан, когото в своята молитва бил призовал на помощ. След като се освободил от тъмницата, той отишъл при светията и като прегърнал краката му, горещо му благодарил. Но Божият угодник му наредил да благодари единствено на Бога, Който го е избавил от смъртта. Оттогава всички жители на града започнали да се отнасят с голяма почит към светията, гледайки на него като на Божий ангел и търсейки неговата помощ и застъпничество.

А клирът и знатните граждани започнали да умоляват епископа да убеди свети Васиан да приеме свещенически сан, тъй като тогава богоприятната молитва на Васиан, възнасяна от него при извършването на безкръвната жертва, ще е още по-силна пред Бога. Така Божият угодник, дори и против собственото му желание, бил ръкоположен за свещеник.

В това време починал верният слуга на Васиан. Свети Васиан започнал да извършва безкръвна жертва за негово упокоение. В седмия ден след преставянето на слугата, по време на литургията, прилежно молейки се за упокоението на душата на новопреставения, преподобният чул глас от небето, който му известил, че душата на починалия е получила милост от Бога и е причислена към лика на светиите. Васиан разказал за това известие на Витимний, който присъствал на литургията в църквата, и двамата се зарадвали духом за спасението на душата на преставилия се слуга.

Около това време в град Лодий, в Лигурия, умрял епископът. Жителите на този град наложили върху себе си тридневен

пост и усърдно се молили на Господа да им изпрати достоен мъж, който, възлизайки на светителския престол, би могъл добре да управлява Христовата Църква.

При този всеобщ пост и молитва, на един от свещениците в съборната църква, на име Климент - мъж добродетелен и честен, се явил насън някакъв светоносен мъж и му казал:

- Знайте, че за ваш епископ Бог е определил презвитер Васиан, който живее в град Равена и е украсен с Божиите дарования.

След като се събудил от съня, Климент веднага събрал честните мъже от църковния клир и миряните и им съобщил за това, което Господ му казал във видението. Тогава избрали няколко знатни мъже и ги изпратили в Равена с молба до Васиан да дойде в Лодия и да приеме светителския престол.

А на свети Васиан Бог в нощно видение открил за тяхното пристигане и му заповядал да не отказва на молбата им.

На утрото лодийските пратеници пристигнали при светия и му съобщили защо идват. Той се обърнал към тях със следните думи:

- Бог създаде човека безсмъртен, та той всякога да се подчинява на волята и наредбите на своя Творец. А човекът, като престъпи Божията заповед, дадена му в рая, сам направи себе си смъртен, а също и собствените си потомци. Затова човекът не трябва да се противи на волята на своя Бог и да нарушава Неговите заповеди, но е необходимо да се старае с цялото си усърдие да изпълни това, което е угодно на Бога и е заповядано от Него. Затова и аз, не от желание за почести, но поради нуждата на своите единоверни братя, по Божия заповед, не се отказвам да приема възлаганото върху мене иго.

След като казал това, свети Васиан предложил на пътниците

да си отдъхнат след трудния път. Но пратениците, зарадвани от съгласието на преподобния, не мислели да се бавят и да почиват, а желаели по-бързо да отведат в града си безценното съкровище. Те искали по-скоро да се върнат обратно и умолявали светията да тръгне заедно с тях. Поради това вечерта преподобният и пратениците заминали за Лодия.

Когато наближили града, целият народ с радост и веселие излязъл да посрещне своя, даруван от Бога, пастир.

В това време сред множеството имало един човек, който бил парализиран и не можел да движи дори езика си. Заедно с народа, този болен, макар и с много труд, се приближил до Васиан и целунал светата десница на Божия угодник. И веднага оздравял напълно и започнал да прославя Божието величие. Народът още повече се зарадвал, като видял какъв пастир и чудотворец им е дарил Бог.

За посвещаването на свети Васиан в архиерейски сан, в Лодия пристигнал светият епископ Амвросий от Медиолан, а също и споменатият сродник на свети Васиан, Урс от Равена. Посвещението в епископски сан на избрания от Бога мъж станало в първия ден на януари, което изпълнило с огромна радост и тържество целия град.

Като станал епископ, Васиан започнал да наставлява своето паство - със слово и дело, но най-вече чрез примера на своя добродетелен живот. Към свети Амвросий той имал голяма любов в Бога и Амвросий му отвръщал със същата любов, която се изразявала в чести любезни писма от единия към другия.

След като минало известно време, Христовият светител Васиан построил до източния край на града великолепен храм на името на светите апостоли и за неговото освещаване поканил свети Амвросий Медиолански и Филакс Комански

(Урс Равенски бил починал в Господа). Докато архиереите освещавали храма, сред събралия се за освещението народ се намирала една бесновата девойка, чрез чиито уста дяволът започнал да крещи силно:

- Защо вие, Божии мъже, несправедливо въстанахте срещу мене? Защо вие тримата се въоръжихте срещу мене с непобедимо оръжие? Нима ви е малко това, че ни отнехте силата да вредим на когото и да било от вас? Ето, вие ни прогонвате и от тези, над които ние имахме власт. Ако ме прогоните от тук, аз ще взема със себе си и други (бесове) и ще отида на такова място, където вие не ще дойдете.

Христовите служители, като чули демонския вопъл, преклонили колене и започнали усърдно да се молят на Господа. Докато се молели, бесът, като не можал да издържи силата на тяхната молитва, хвърлил девойката на земята и със страшен вик излязъл от нея. Тогава светите пристъпили към девойката и като я вдигнали от земята, вече здрава, я предали на родителите, като им наредили да отдадат благодарение на Господа за освобождаването на тяхната дъщеря от демонското мъчение.

След освещаването на църквата, била приготвена трапеза за слава Божия, на която светителите беседвали за това, кое е полезно за Църквата Божия. След трапезата и дружеската беседа архиереите си заминали за своите градове, а свети Васиан изпратил с чест всеки от тях.

Веднъж, по време на жътва, едно момче събирало снопи заедно с жътварите. Ухапала го змия и то умряло. Родителите, ридаещи неутешимо, го донесли за погребението в новопостроената от Васиан църква в чест на светите апостоли, където случайно бил и самият Божий архиерей Васиан. Той често идвал в тази църква и извършвал богослужение в нея. Когато се запял обичайният погребален канон, плачът на

родителите започнал да заглушава гласовете на певците. Божият архиерей, като се съжалил над плачещите родители, наредил на всички да излязат от църквата. После, след като останал сам, се прострял на земята пред Бога и със сълзи Го умолявал да заповяда на душата на детето да се върне в тялото. Докато светият се молел, детето започнало да се движи. Светият станал от молитвата си, хванал го за ръка и му заповядал да стане. Момчето сякаш се събудило от сън, отворило очи, започнало да вика майка си и станало. Намиращите се навън родители и други хора, като чули гласа на детето, от радост не можели повече да останат на мястото си, веднага отворили църковните врати и влезли в храма. Като видели възкръсналото дете, всички се изумили и ужасили, и като паднали пред светия, с радост целували ръцете и одеждата му. А той, след като въздал благодарение на всемогъщия Бог и казал поучение пред народа, отпуснал всички да си отидат с мир.

Няколко години след това смъртно се разболял Христовият светител Амвросий. Божият архиерей Васиан, като узнал за болестта на своя възлюбен в Бога отец и приятел, побързал да се отправи за Медиолан, за да го навести. Тук той заварил Амвросий на легло и останал при него, за да му прислужва, да се моли заедно с него и да го утешава с надеждата в Христа.

Свети Амвросий имал видение: той видял нашия Господ Иисус Христос да идва към него със светло лице и с любвеобилна усмивка. Той разказал видението си на свети Васиан. Тогава Васиан, като разбрал, че се е приближила кончината на свети Амвросий, започнал да плаче и заедно с това се радвал. Той се радвал, защото светият мъж отивал при Христа, Който го призовавал; а плачел поради това, че се лишавал от любимия си приятел в този временен живот. Но той имал твърдата в Христа надежда да се види с него в бъдещия живот и да бъде заедно с починалия в лика на

светите иерарси.

След смъртта на свети Амвросий, Васиан и всички жители на Медиолан го оплакали и погребали с чест неговото свето тяло. След това Васиан си заминал за своя град, където започнал да принася пред Господа безкръвната жертва, молейки се за упокоението на Амвросий, макар и да бил напълно уверен, че неговата душа е упокоена при светиите; тъй като молитвата и принасянето на безкръвната жертва и за светиите не биват напразни. Ако молитвата за светията не може да принесе нещо повече на него самия, то тя се връща към молещия се и принася полза на него, както говори Давид: молитвата ми се връщаше в утробата ми.

След доста време на свети Васиан отново се наложило да отиде в Медиолан във връзка с църковните дела. Като влязъл в града, той видял на площада един търговец, който поставял на везните си различни тежести. Този продавач бил нечестен - мамел мнозина, желаейки с това да достави изгода на себе си. Светият видял върху везните му един бяс, във вид на нисък етиопец, който накланял везните, от което нечестният търговец се и ползвал. Светият попитал своите придружители:

- Виждате ли тук нещо странно?

А те му отговорили, че не забелязват нищо особено.

Тогава светият се помолил да се отворят очите и на останалите, та за достоверно свидетелство, да видят и те същото, което виждал той. И действително: духовните очи на презвитер Климент и на дякон Елвоний се отворили и те видели това, което виждал и Божият архиерей, а именно - малкия етиопец, който седял на везните и изпълнявал нарежданията на търговеца. Те казали на светията за видяното и потвърдили думите на Давид, който казва: лъжливи са синовете човешки в своите мерилки.

Светият повикал търговеца и го попитал:

- С помощта на какво нечестно средство увеличаваш тежестта и мамиш купувачите?

- Аз не върша никаква неправда - отвърнал търговецът и потвърдил под клетва, че везните му мерят точно.

Тогава светият му показал седналия върху везните демон и му казал:

- Този етиопец на часа ще влезе в теб, ще умъртви тялото ти и ще изтръгне със страшни мъки душата ти.

Неправедният търговец затреперил от страх и като паднал в нозете на светията, се покаял и обещал никога повече да не върши неправда. Светият го вразумил и наставил с думи от Светото Писание и му заповядал да раздаде на бедните всичко, което е придобил по нечестен начин. След това свети Васиан с молитва изгонил беса от везните и отминал.

Когато се върнал в своя град, Божият угодник се заел с обичайните си дела, благоугаждайки на Бога и грижейки се за своето паство. Той преживял в архиерейското звание пет години, след което, на деветдесетгодишна възраст, с мир се преселил при Господа, на Когото вярно и истинно послужил. Вярното паство с чест погребало своя пастир в построената от него църква на името на светите апостоли, скърбейки и плачейки поради раздялата си с любимия отец. А светият починал в царуването на Хонорий - на Запад, и на Теодосий, синът на Аркадий - на Изток. Както по време на своя живот, така и особено след смъртта си, той се показал като велик чудотворец: от неговия гроб се подавали чудесни изцеления за болните и страдащите, по неговите молитви и с благодатта на нашия Господ Иисус Христос, на Когото, заедно с Отца и Светия Дух, се отдава чест и слава, сега и во веки веков. Амин.

Страдание на светите мъченици Александър и Антонина

(† ок. 313 г.)

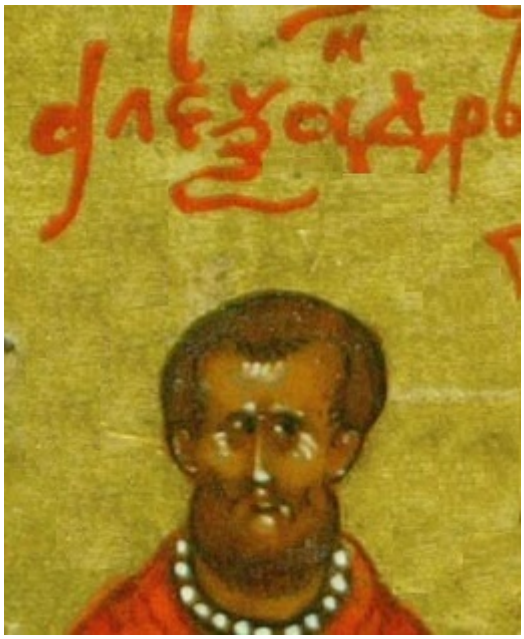

Свети Александър Воин. Фрагмент от стара руска минейна икона

По време на едно от гоненията срещу християните, когато чрез различни мъчения били умъртвени множество вярващи в Христа, била заловена и доведена пред жестокия управител Фист една християнска девица, на име Антонина, която била родом от град Кродамн. Заради нейния благочестив и добродетелен живот Господ я сподобил да приеме мъченически подвиг - за победа и посрамване на лукавия дявол.

Когато довели девицата Антонина при жестокия управител Фист, той започнал да я съблазнява, изричайки множество лукави думи:

- Госпожо Антонина, аз желая да направя теб, чистата и целомъдрена дева, царица на богиня Артемида, да ти дам

много подаръци и почести и да те направя управителка на цялото ми имущество.

Антонина дълго време нищо не отвръщала на това предложение на Фист, но след това казала:

- За какво ми обещаваш суетни дарове? По-добре сам ти, Фист, раздели с мен моите богатства, та чрез вярата в моя Господ Иисус Христос да получиш съкровищата на вечните блага.

- Да не бъде това, за което ти говориш! - възразил Фист. - Да ме опазят боговете от това, да повярвам в такъв Бог, или по-добре да кажа - Човек, Който е бил прикован на кръст и е умрял на него!

Света Антонина отвърнала на тия думи на Фист:

- Аз няма да крия това, че нашият Господ Иисус Христос е бил прикован на кръста и че след като умрял, е бил положен в гроб; но и това ще възвестя за Него, че Той възкръснал от мъртвите в третия ден и сега седи отдясно на Бога, Своя Отец, както за това пише в нашите книги: “Рече Господ Господу моему: седи от дясната Ми страна, докле туря Твоите врагове подножие на нозете Ти”.

- Лъжливи са всичките ти многословия - казал Фист. - И защо не се съгласяваш да ми се подчиниш и да принесеш жертва на нашите богове, та да се насладиш на всички блага, които съществуват в света?

- Не ще се поклоня на тези бездушни богове! - отвърнала светата девица. - Защото те са бесове, както е и написано това в закона на моя Господ: “Защото всички богове на народите са идоли, а Господ небесата сътвори”.

- Как се осмеляваш ти - изревал Фист - да наричаш нашите

богове бесове!

- Аз затова и ги наричам така - отвърнала света Антонина, - защото в тях няма никаква сила. Ти не можеш да получиш от тях никаква помощ. Наистина, те не са богове, а бесове!

Фист силно се разярил от тия думи на света Антонина и заповядал на войниците да я бият по лицето, като се надявал да пречупи смелостта. После отново се обърнал към нея със следните думи:

- Кълна се в боговете, че ако ти не изпълниш царската заповед, след като те предам на най-жестоки мъчения, ще заповядам да те отведат в непотребния дом и с това ще те осъдя на голямо опозоряване. Затова ти давам срок от три дни, за да размислиш - дали окончателно ще се откажеш да изпълниш моята заповед, или ще пожелаеш да се разкаеш и да принесеш жертва на боговете. Ето - мнозина от вашата вяра, в началото постъпваха така, както и ти, но после променяха мислите си и се покланяха на нашите богове.

Тогава света Антонина казала на управителя:

- Прави каквото искаш, нечестиви мъчителю!

След това светата била отведена под стража от четирима войници в тъмницата, където тя отишла с радост в душата и с весело лице. А управителят, като извикал тайно при себе си началника на тъмничната стража, му заповядал да не причинява никаква обида на светата девица, а с ласкави слова да я увещава да се отрече от християнската вяра и да принесе жертва на идолите, тъй като - добавил Фист - много трудно е да заставиш християнин да се отрече от своята вяра. Началникът на тъмничната стража отишъл при светата в тъмницата и започнал да я убеждава с такива думи:

- Чиста девойко, Антонина, защо упорстваш? Защо не

желаеш да промениш мнението си? Принеси жертва на нашите богове, та да се избавиш от мъченията, които те очакват.

Но светата не му отвръщала нищо, така че тъмничният страж много се чудел и недоумявал защо светата не му отговаря, дори и с една дума. А в това време света Антонина ден и нощ се молела на Бога, без да вкуси никаква храна през цялото време

След като изминали три дни, откакто света Антонина била затворена в тъмницата, внезапно се разнесъл силен гръм: тъмничните ключалки се разрушили и вратите сами се отворили, а тъмницата се осветила от силна светлина и от небето се чул глас, който казал:

- Стани, Антонина, и се подкрепи с храна, вкуси хляб и вода! Бъди мъжествена и никак не се бой от нечестивия управител Фист, защото Аз съм с теб!

А светата, след като свършила молитвите си, произнесла:

- Амин.

След това се изправила от коленопреклонната си молитва, вкусила хляб и вода и легнала да поспи за кратко време.

Когато настъпил следващият ден, управителят седнал на своето съдийско място и казал:

- Доведете при мене тази дръзка жена, за да узнаем нейните мисли!

Войниците, изпълнявайки нареждането на управителя, довели светата при него. Докато водели светата девица към съда, тя вдигнала очите си към небето и се молела:

- Благодаря Ти, Господи, Боже мой, за това, че изпълняваш

върху мене Своята воля! Моля Те, не ме оставяй дори до моята смърт!

И внезапно от небето се чул глас:

- Върви без страх, защото Аз съм с тебе!

Когато довели Антонина на съдийското място, където бил седнал Фист, тя се разсмяла. Фист, като видял, че тя се смее, я попитал:

- От какво се разсмя?

Светата му отвърнала:

- Ще ти разкрия причината за моя смях: понеже виждам, че престолът, върху който ти седиш, в скоро време ще бъде разрушен - затова и се разсмях.

Управителят, като разбрал, че тя се надсмива над него, заповядал да я бият с бич. А светата издигнала духовните си очи към небето и започнала да се моли така:

- Благодаря Ти, Господи Боже мой, затова, че си сподобил мен, окаяната и грешната, да споделя участта на Твоите светии! А този беззаконник, който пролива невинна кръв, скоро свали на дъното на ада, за да узнае безсилието на своите лъжливи богове, на които възлага цялата си надежда.

Чувайки тия думи, управителят, жадуващ за човешка кръв, изпаднал в още по-голяма ярост и казал на войниците:

- Тази зла и дръзка жена не само че се осмелява да се подиграва с нашите богове, но и самите нас заплашва. Затова я отведете в непотребния дом, за да бъде осквернена!

Тогава войниците взели светата и я отвели в блудилището. Като останала сама в отделно помещение, Антонина започнала усърдно да се моли на Бога. В това време Господен ангел се

явил на един от войниците на управителя, който бил на двадесет и три години и се казвал Александър. Ангелът му казал:

- Иди при управителя и го помоли да ти позволи да влезеш при Антонина. Когато влезеш при нея, облечи я в твоя плащ и нека тя да си отиде, без да разбере управителят!

Доблестният Христов воин, изпълнявайки заповедта на ангела, отишъл при управителя и започнал да го моли:

- Позволи ми да вляза при Антонина и ако я уговоря, тогава я освободи; ако - не, тогава прави с нея каквото пожелаеш!

Управителят се съгласил да изпълни молбата му и му казал:

- Прави с нея всичко, което пожелаеш!

Тогава Александър влязъл в помещението, където се намирала светата девица, паднал в нозете ѝ и започнал да говори така:

- Рабиньо Господня, дево Антонина! Господ ме изпрати при тебе, за да ти открия (както Той ми възвести), че твоето девство ще бъде запазено.

Светата се изплашила. Но изведнъж стаята се осветила от ослепителна светлина и се чул глас, който казал:

- Не се бой, Антонина! Този, Който те призова на подвиг, като щедър и милостив, призовава и Александър към същия мъченически подвиг. Облечи се в неговия плащ, скрий лицето си и така излез оттук, та управителят да не може да те познае в този вид. Аз ще те скрия така, че той не ще те познае!

Тогава Антонина взела плаща на Александър и го облякла, покрила главата си и като излязла от дома, направила знак с ръка на управителя, сякаш му казала: “Прави каквото

желаеш”. Като се спасила по този начин, подобно на сърна от примката на ловец, Антонина си тръгнала, радвайки се за своето избавление. А управителят, като мислел, че от дома е излязъл Александър, изпратил при Антонина още четирима войници, като им казал:

- Идете при нея и правете с нея каквото искате, а след като се погаврите с нея, изведете я навън, за да бъде опозорена пред всички, а ние ще се надсмеем!

Войниците, изпълнявайки заповедта на управителя, влезли в стаята с намерението да оскверният девицата, но не я намерили, а видели там само Александър. Като се учудили много, те го попитали:

- Къде е оная жена? Защо си сам?

След това го заловили и го отвели при управителя, на когото казали:

- В стаята намерихме само този, а девицата не е там.

Управителят също много се учудил от станалото и започнал да разпитва Александър:

- Кажи ни, невернико и измамнико, как се осмели да ни измамиш? Къде е тая нечестива блудница? Ти си я обезчестил, а после, като си я облякъл в своя плащ, си я пуснал да избяга, желаейки да я вземеш за своя жена. Но това не ще бъде и ти няма да избегнеш моя гняв!

Александър нищо не отвърнал на управителя. Тогава той дълго време мислил, а после заповядал да повесят Александър и безмилостно да го бият. Докато го биели, управителят отново го попитал:

- Къде е тая нечестива жена, при която ти влезе?

Но Александър отново нищо не отвръщал, а само устремявал очите си към небето. И внезапно от небето се чул глас, който казал на управителя:

- Жестоки Фисте, защо измъчваш невинния човек?

Като чул гласа, управителят заповядал да престанат да измъчват светията, да снемат мъченика от дървото и да го отведат в тъмницата, а светата дева Антонина заповядал да търсят навсякъде.

След като изминали пет дни, управителят заповядал да доведат отново Александър на съд и започнал да го пита:

- Какво реши? Ще принесеш ли жертва на боговете, или не?

А свети Александър отговорил на управителя:

- Не очаквай да изменя мислите си, нечестиви и жестоки мъчителю!

- А къде е жената, при която влезе? - попитал Фист.

- Не зная къде се намира - отвърнал Александър.

Междувременно, докато те така разговаряли, на света Антонина се явил Сам Господ Иисус Христос и казал:

- Бъди мъжествена и отиди там, където е несправедливият и жесток управител!

Тогава светата тръгнала и като безстрашно се явила пред управителя, му казала:

- Нечестиви и жестоки Фисте, кого търсиш, не мен ли? Ето - сама се явявам пред теб, за да посрамя и унищожа твоята сила.

Като видял светата, Фист се изпълнил с огромна ярост и

заповядал на войниците да я повесят, жестоко да я бият и да я питат:

- Девица ли си, или не.

А светата, търпейки жестоки удари, не издала нито стон. Когато я снели от дървото, самият управител започнал да я пита: останала ли е тя още девица, или не. Тогава светата мъченица отвърнала на управителя:

- О, нечестиви и жестоки мъчителю! Ние християните никак не сме подчинени на вашата нечиста похот; затова и мен нашият Господ и Бог, по Своето милосърдие, ме опази невинна!

Фист я погледнал удивен и казал:

- Ако си още девица, ела и заедно с Александър принеси жертва на нашите богове, и тогава ще останете невредими.

На това предложение на управителя светите Христови мъченици Александър и Антонина, като с едни уста, отговорили:

- Няма такива мъчения, жестоки Фисте, които да могат да ни принудят да се поклоним на вашите мерзки богове, които нямат нито разум, нито сила!

След като получил такъв отговор от светите мъченици, управителят заповядал да им отсекат ръцете. Тогава доблестните и благородни Христови воини сами прострели ръцете си, за да бъдат отсечени, и казали:

- Преди всичко, нека ти бъде известно, нечестиви и жестоки мъчителю, че с никакви мъчения ти не ще успееш да победиш нашите благочестиви мисли! Постъпи с нас както желаеш!

Войниците извадили мечовете си и отсекли ръцете на

светите мъченици. А те, сякаш не усещайки никаква болка, прославяли Господа. След това, като се обърнали към управителя, му казали:

- Жесток и скверни управителю! Ние никак не чувстваме мъченията, които ти ни причиняваш. А тебе Самият наш Господ, Чиито раби сме ние, в скоро време ще хвърли в огнената геена, където вечно ще се мъчиш в непрестанни мъки.

От тези изобличения на светите мъченици управителят бил обхванат от още по-силна ярост. Той заповядал да изкопаят дълбока яма. После наредил да повесят светите страдалци и да ги бият дотогава, докато не почувстват болка от нанасяните им удари. А ямата заповядал да напълнят догоре с дърва и сухи пръчки и да изгорят в нея светите мъченици. Междувременно те, въпреки силния побой, не усещали никаква болка, все едно, че не техните тела били измъчвани, и през цялото време въздавали хвала на Господа Иисуса Христа. Като видял това, управителят заповядал да ги изтезават с нови мъчения, като горят ребрата им със запалени свещи. Тогава светите мъченици Александър и Антонина със силен глас извикали към управителя:

- Нечестиви Фисте! Ние търпим нашите страдания заради любовта си към нашия Господ Иисус Христос, като твърдо вярваме, че след този временен живот, в бъдещия, ще получим вечна награда в Небесното Царство. А теб нашият Господ и Бог скоро ще те предаде на погибел, задето причиняваш такива страдания на невинните Негови раби!

Фист, чувайки тия думи и изпълвайки се с още по-силна ярост, дал следната заповед на слугите си:

- Запалете дървата в ямата, та по-скоро да хвърлим в огъня тия хора.

Когато заповедта на управителя била изпълнена, жестокият мъчител им заповядал да облеят светите мъченици със смола и да ги хвърлят в ямата, която била изпълнена с огън. При това, наредил да сложат върху дървата още суха смола, та светите мъченици напълно да изгорят и дори и костите им да се превърнат на прах. А след изпълнението на присъдата, управителят заповядал да засипят ямата със земя, като казал:

- Нека жените да не съберат дори костите им, както е обичаят при християните.

Хвърлили, според заповедта на Фист, светите мъченици в огъня и засипали ямата. След това Фист се върнал в дома си, но не могъл нито да яде, нито да пие, и бил поразен от немота, тъй като изпратен от светите ангели зъл дух го измъчвал в продължение на седем дена. А след тежките седемдневни бесовски мъчения управителят изхвърлил своята нечестива душа. Така той умрял и гонението срещу християните в тези места се прекратило. А блажената кончина на светите мъченици Александър и Антонина станала в третия ден на месец май, в събота, в деветия час на деня, в царуването на нашия Господ Иисус Христос, на Когото се отдава чест и слава во веки веков. Амин.

ЧЕТИ-МИНЕИТЕ

buditeli.info © 2017